

TANTÁRGYI ADATLAP

---

[0](#)

I. Tantárgyleírás

Társadalmi és vizuális kommunikáció

Social and Visual Communication

Neptun-kód	szemeszter	K/V	értékelés	óraszám (e/gy)	kredit	nyelv	tárgyfélév
BMEGT43MS02	2017/18		f	2/0	2	magyar	1/1

A tantárgy oktatója

[Szabó Levente](#), egyetemi adjunktus
szabo.levente@communicatio.hu
Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít

-

Kötelező/ajánlott előtanulmányi rend

-

A tantárgy leírása

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a kommunikációtudomány és -kutatás néhány paradigmaticus területére. A kommunikációval kapcsolatban gyakran az információtudomány és -cserét szokták megnevezni mint feltételt, célt és legfőbb értékelési szempontot. Ám az információ a rendezetlenséggel áll kapcsolatban, más modellezhető kommunikációs helyzetekben pedig egyenesen

mellékessé válik: elsődleges meghatározóvá a jelentések tulajdonítása, az interakció fenntartása, a hálózatépítés, tudáskultiváció vagy akár a kaotikus jelenségekre jellemző öngerjesztő folyamatok kerülnek. A kommunikáció szükségszerűen társadalmi, aminek messzemenő következményei vannak, és olyan összefüggések jönnek létre, amelyek túlmutatnak a személyközi kommunikáción. Egyrészt a személyközi kommunikáció meghatározóivá válnak, másrészt pedig egyénektől független jelleget is mutatnak. A társadalmi kommunikáció konvencionális, önkényes és mégis objektív valóság. Ha a szavak, mondatok, kulturális konstrukciók konvencionálisak és önkényesek, a vizualitás látszólag ellenük hat, hiszen a percepció sem nem konvencionális, sem nem önkényes. A vizualitás azonban sémák alapján működik, a sémákat a kultúra, a társadalom alakítja.

A tantárgy témakörei

hétfő 12:15-13:45	hétfő 15:15-16:45	heti témakörök
2017.09.04	2017.09.04	Lehetetlen kommunikálni! És lehetetlen nem kommunikálni... A kommunikáció általános és társadalmi keretei
2017.09.11	2017.09.11	Mi a kommunikáció? Lehetséges meghatározások, fogalmak
2017.09.18	2017.09.18	A katasztrófa képei. Reprezentációk a médiában
2017.09.25	2017.09.25	Sémák a kommunikációban. Az érzékelési, a társadalmi és tudományos sémáinkról – illúziókról, sztereotípiákról, paradoxonokról.
2017.10.02	2017.10.02	A kommunikáció mint információcsere. Az információ, ami valószínűtlen... És a rendezetlenség, ami az információt növeli? Shannon modellje.
2017.10.09	2017.10.09	A kommunikáció mint jelentéstulajdonítás. Információ, amiről nem akartak informálni? Kommunikatív képek? Barnlund modellje.
2017.10.16	2017.10.16	A kommunikáció mint interakció. A csoport mindenekelőtt... Illúzió, hogy konszenzus alakul ki? Newcomb modellje.
2017.10.23 oktatási szünet	2017.10.23 oktatási szünet	A kommunikáció mint participáció. A zseniális buta hangyák. Participáció a felfoghatatlan csoportkommunikációban. Horányi elmélete.
2017.10.30	2017.10.30	A kommunikátum. Az eszközhasználó kommunikáló, a pegazusra várás forradalma és az önkényes szimbólumok.
2017.11.06	2017.11.06	A kód és a társadalmi rendszerek. Különböző nyelven beszél a politika, a tudomány, a gazdaság, a művészet?
2017.11.13	2017.11.13	Az intézményes valóság. Amikor a pénz nem a fán terem.
2017.11.20	2017.11.20	Képelmélet. Miért hatásos a kép? "Intézményes" vagy intézmények feletti amit látunk?
2017.11.27	2017.11.27	Az írás kialakulása. A képi ábrázolástól a semmit sem ábrázoló jelekig.
2017.12.04	2017.12.04	A társadalmi kommunikáció ágensei. Racionális szerepek és irracionális egyéniség?

Irodalom

- Atkinson, R. L. - Atkinson, R. C. - Smith E. E. - Bem, D. J., 1994.: Pszichológia. Budapest, OsirisSzázadvég. (Az észleléssel, képekkel foglalkozó részek, az előadások függvényében.)
- Barnlund, Dean C., 2001, A kommunikáció tranzakciós modellje. In Horányi Özséb (szerk.), Kommunikáció I. A kommunikatív jelenség, Budapest, General Press, 26-42.
- Blaskó Á. – Margitházi B. (szerk.) 2010. Vizuális kommunikáció. Budapest: Typotex.
- [Császi L., Katasztrófák média-reprezentációja. A tanulmány az MTA Stratégiai Kutatások "Vizpolitika irány" számára készült írás jelentősen átdolgozott és kibővített változata](#)
- Gombrich, E. H., 2003, A látható kép. In Horányi Özséb (szerk.), Kommunikáció II., Budapest, General Press., 92-107.
- Horányi Ö., 1999, A személyközi kommunikációról. In: Béres István - Horányi Özséb. (szerk.), Társadalmi kommunikáció. Budapest, Osiris.
- Horányi Özséb (szerk.), 2007, Bevezetés. In: u.ő.: A kommunikáció mint participáció. AKTI-Typotex, Budapest.
- Horányi, Ö. (szerk.) 2003. A sokarcú kép: válogatott tanulmányok a képek logikájáról. Második, módosított kiadás. Budapest: Typotex.
- Newcomb, Theodore M., 2001, A kommunikatív aktus. In Horányi Özséb (szerk.), Kommunikáció I. A kommunikatív jelenség, Budapest, General Press, 85-97.
- Pinker, Steven, 1994/2006. A nyelvi ösztön. Hogyan hozza létre az elme a nyelvet?. Typotex, Budapest. (Fordította Bocz András.)
- Rosengren, K. E., 2004, Kommunikáció. Budapest, Typotex Kiadó
- Searle, J. R., 2000, A társadalmi univerzum felépítése: hogyan hoz létre az elme objektív társadalmi valóságot. In u.ő., Elme, nyelv és társadalom. A való világ filozófiája. Budapest, Vince Kiadó, 113-136.
- Sekuler, R. – Blake, R., 2004, Észlelés. Budapest, Osiris
- Szántóné Balázs E., 1986, Az írás előzményei, Ókori írásképek: A képirás, Az ékírás. In. u.ő.: Írástörténet és történelemtanítás, Budapest, Tankönyvkiadó, 9-23.
- Terestyéni T., 2006, Kommunikációelmélet. A testbeszédetől az internetig. Budapest, Typotex Kiadó
- Watzlawick, P. - Beavin, J. A. - Jackson, D. D., 2003, A kommunikáció két axiómája. In Horányi Özséb (szerk.), Kommunikáció I., Budapest, General Press., 98-101.

A kurzus adatai, sillabusza, a kötelező és nem kötelező olvasmányok, a ZH-kkal kapcsolatos információk, a ZH-kat követően az eredmények a kurzus honlapján érhetők el:
<http://moodle.szoc.bme.hu/course/view.php?id=77> (belépés vendégként, jelszó: communicatio)

A tantárgy oktatásának módja

előadás

II. Tantárgykövetelmények

Pótlási lehetőségek

Az egyetemi TVSZ szerint

Konzultációs lehetőségek

E.717 kedd 12:00-14:00 (előzetes email-egyeztetés alapján)

A kurzus teljesítésének feltételei

- A szorgalmi időszakban két alkalommal ZH-t kell írni és teljesíteni (min. elégséges (2) értékeléssel) az addig tanult anyagból. A feldolgozott szövegek mindegyike letölthető formában elérhető a kurzus honlapján. A ZH-kon ezeket a szövegeket nyomtatott formában használni lehet.
- Az egyes előadásokon feldolgozott tananyag az adott előadást követően elkülönítve jelenik meg a kurzus honlapján (így az adott ZH-ra kötelező olvasmányokat az itt összegyűlték képezik).
- A pótló ZH-n való részvétel feltétele 1 ZH teljesítése (min. elégséges (2) értékeléssel).
- Pótlási lehetőségek: 2 (ld. a Félév tervezett programjánál)
- Az érdemjegy növelésének céljával mindkét ZH újraírható, a végső érdemjegy a legjobb eredményeket veszi tekintetbe.
- Az eredmények megtekinthetők a kurzus honlapján és megbeszélhetők a heti konzultációs időpontban vagy e-mailes egyeztetésnek megfelelően.
- Az egyes ZH-kra kapott jegyek növelhetők 1-1 jeggyel, 3-3, az órákon feltett kérdés megválaszolásával (a ZH1 jegye növelhető a ZH1-t megelőző valamelyik 3 órai válaszadással, a ZH2 jegye növelhető a ZH1 és ZH2 közötti időszakra eső valamelyik 3 órai válaszadással).
- Egyéni teljesítés dolgozattal: az egyéni konzultációkon megbeszéltek szerint. Ez a lehetőség azoknak szól, akik az órák adta lehetőségeken túlmenően érdemben szeretnének valamelyik témával foglalkozni, többletteljesítést igényelnek (pl. Tudományos Diákköri Konferencián (TDK) szeretnék prezentálni a dolgozatot). Feltételei: az első ZH időpontjáig az oktatóval egyeztetni kell ennek az alternatívának a választását, az elképzelésekről vázlatot kell készíteni, és személyes konzultáción egyeztetni a dolgozatírás lehetőségéről. Ezt követően legalább két alkalommal kell a téma feldolgozásáról, a szöveg előrehaladtáról konzultálni, és a félév végén a kész dolgozat kerül átbeszélésre, értékelésre, adott esetben felméri a féléven túlmenő további lehetőségeket (pl. TDK-n való szereplés). A dolgozat leadásának határideje: december 8.
- Az órák látogatása: a TVSZ-nek megfelelően

Értékelési szempontok

A félévi jegy komponensei:

- ZH1: 50%
- ZH2: 50%

Értékelés

20 pont	jeles (5)	Excellent [A]
18-19 pont	jeles (5)	Very Good [B]
14-17 pont	jó (4)	Good [C]
11-13 pont	közepes (3)	Satisfactory [D]
6-10 pont	elégséges (2)	Pass [E]
0-5 pont	elégtelen (1)	Fail [F]

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

Tudás

- Ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, érti az összefüggéseket, amelyek a társadalom és a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik.
- Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszereik működési mechanizmusait.

Képesség

- Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.
- A kommunikáció és médiakutatás területén képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletet hozni, és az ezekből levonható következtetésekre építve önálló javaslatokat megfogalmazni.

Attitűd

- Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.

Önállóság és felelősség

- Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szakmáját, szervezetét és szakmai csoportját.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

kontakt óra	30%
félévközi készülés órákra	30%
felkészülés zárthelyire	40%
összesen	100%

Tantárgyfelelős

név	beosztás	tanszék
Bárány Tibor	egyetemi adjunktus	BME Szociológia és Kommunikáció Tanszék